

De zes rollen van de leraar (niveau 1)

Gastheer

Lerarengedrag	Leerlingengedrag
1. De leraar noemt de leerlingen bij de naam (maakt contact, in woord, gebaar en mimiek).	1. De leerlingen groeten de leraar en kijken hem aan.
2. De leraar is zichtbaar en duidelijk aanwezig en houdt de gangcultuur buiten (leiderschapsgedrag).	2. De leerlingen volgen de instructie op, ook na een interventie (lopen rustig naar binnen, gaan zitten, pakken spullen enzovoort).
3. De leraar geeft het voorbeeld (is toegankelijk, benaderbaar, vriendelijk).	3. De leerlingen praten ontspannen met elkaar en praten met en stellen vragen aan de leraar.
4. De leraar zorgt dat de leerlingen klaar zijn om te kunnen starten; loopt rond en praat met de leerlingen.	4. De leerlingen zijn startklaar (tassen, boeken, materiaal, werkkleding enzovoort).

Presentator

Lerarengedrag	Leerlingengedrag
1. De leraar vangt de aandacht van de leerlingen.	1. De leerlingen kijken naar de leraar en luisteren (zijn stil).
2. De leraar kan de aandacht gedurende de start vasthouden (motiveert en bewaakt de gedragscode, reageert op de eerste overtreder).	2. De leerlingen blijven respectvol luisteren naar de leraar.
3. De leraar vertoont leiderschapsgedrag (staat stevig voor de klas, is congruent in wat hij zegt en doet).	3. De leerlingen reageren positief op het verhaal van de leraar. Zij volgen de instructie op.
4. De leraar geeft onderwerp, leerdoel en lesopbouw aan (ook visueel).	4. De leerlingen blijven luisteren naar de leraar (reageren positief op een correctie). Ze worden enthousiast.

Didacticus

Lerarengedrag	Leerlingengedrag
1. De leraar geeft de instructie (uitleggen, voordoen, hardop denken) en maakt het visueel.	1. De leerlingen luisteren en kijken naar de instructie(fase).
2. De leraar activeert het denkproces bij alle leerlingen door vragen te stellen (op verschillende denkniveaus).	2. De leerlingen geven na een denkpauze antwoord op de aan hen gestelde vragen.
3. De leraar geeft feedback op de gegeven antwoorden.	3. De leerlingen reageren ontspannen op feedback en integreren deze desgevraagd in hun antwoord en/of hun manier van werken.
4. De leraar geeft de instructie voor zelfstandige verwerking, ofwel complete instructie (wat, hoe, hoe lang, hulp, resultaat en wat als je klaar bent), met controle.	4. De leerlingen luisteren naar de instructie voor zelfstandige verwerking, ofwel complete instructie, en kunnen deze herhalen (wat, hoe, hoe lang, hulp, resultaat en wat als je klaar bent). De leerlingen zijn daarna snel aan het werk.
5. De leraar gebruikt eenvoudige werkvormen (waarin leerlingen samenwerken).	5. De leerlingen voeren de werkvorm uit.
6. De leraar stoort het leren niet (is consequent in het handhaven van uitgestelde aandacht) en observeert hoe er gewerkt wordt (het toepassen van het stappenplan).	6. De leerlingen weten wat ze moeten doen als ze vastlopen (ze kennen het stappenplan en het principe van uitgestelde aandacht).
7. De leraar geeft leerlingen zinvol commentaar tijdens de zelfstandige verwerking (op de taak en de aanpak).	7. De leerlingen reageren positief op het commentaar.
8. De leraar geeft les op het juiste niveau (vraagt niet te veel of te weinig).	8. De leerlingen blijven binnen de aangegeven tijd gericht werken aan de opdracht.
9. De leraar vraagt aan de leerlingen het leren zichtbaar/hoorbaar te maken.	9. Leerlingen geven (hoorbaar, zichtbaar) aan wat en hoe ze geleerd hebben.

Pedagoog

Lerarengedrag	Leerlingengedrag
1. De leraar hanteert de voor alle leerlingen bekende normen/regels (het GUT-model) rechtvaardig.	1. De leerlingen houden zich aan de voor hen bekende normen/regels (het GUT-model).
2. De leraar zorgt voor een veilige sfeer door het gewenste gedrag te benoemen.	2. De leerlingen hebben een ontspannen gezichtsuitdrukking.
3. De leraar neemt de leerlingen serieus, kent ze, toont respect voor leerlingen.	3. De leerlingen reageren ontspannen en zelfverzekerd en geven antwoord op de aan hen gestelde vragen.
4. De leraar geeft complimenten (positieve feedback) waar mogelijk en beperkt negatieve consequenties.	4. De leerlingen reageren ontspannen op wat de leraar zegt (positieve feedback).
5. De leraar signaleert probleemgedrag snel en corrigeert ongewenst gedrag (met behulp van de correctieladder)	5. De leerlingen accepteren het als de leraar het ongewenste gedrag van medeleerlingen corrigeert en laten zich sturen in gedrag en volgen de instructies op
6. De leraar laat gevoelens zien (kan bijvoorbeeld beheerst boos worden).	6. De leerlingen reageren op de correctie en stoppen met hun gedrag.
7. De leraar laat leerlingen delen in verantwoordelijkheden (bespreekt normen en waarden).	7. De leerlingen kunnen aangeven of en hoe ze betrokken willen worden bij het delen van verantwoordelijkheden.

Afsluiter

Lerarengedrag	Leerlingengedrag
1. De leraar vraagt aan de leerlingen wat ze geleerd hebben.	1. De leerlingen geven aan wat ze geleerd hebben.
2. De leraar evalueert met de leerlingen hoe ze geleerd hebben.	2. De leerlingen geven aan hoe ze geleerd hebben.
3. De leraar controleert of de leerdoelen bereikt zijn (inhoud, vaardigheden, toegepaste strategieën, resultaten en sociale interactie).	3. De leerlingen geven aan of de leerdoelen bereikt zijn (inhoud, vaardigheden, toegepaste strategieën, resultaten en sociale interactie).
4. De leraar geeft (positieve) feedback op hoe gewerkt is.	4. De leerlingen reageren ontspannen op de gegeven feedback.
5. De leraar plaatst de les in de context (geeft aan waar de volgende les over zal gaan, planning).	5. De leerlingen blijven geboeid luisteren.
6. De leraar sluit op tijd af, laat opruimen en inpakken.	6. De leerlingen ruimen op en verlaten rustig de klas. De klas blijft opgeruimd achter.